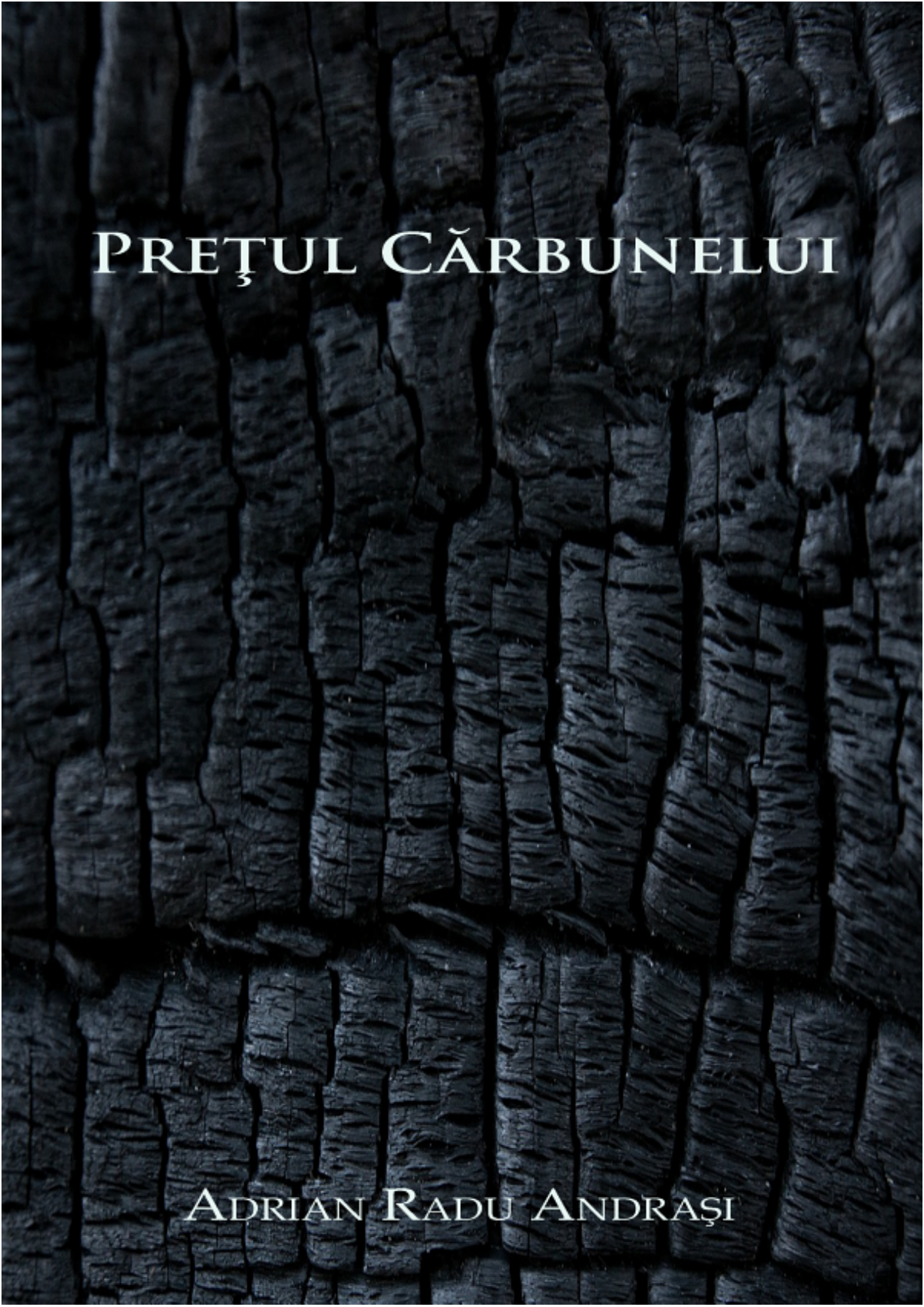

PREȚUL CĂRBUNELUI

ADRIAN RADU ANDRAȘI

PREȚUL CĂRBUNELUI

ADRIAN RADU ANDRAȘI

PREȚUL CARBUNELUI

© Adrian Radu Andrasi, 2015

Toate drepturile asupra prezentei creatii apartin autorului.
Orice reproducere, totala sau partiala, a acestei lucrari, fara acordul scris al autorului, este strict interzisa.

Mi-aduc aminte cu drag și totodată cu groază de vechiul meu prieten Dodo. Dodo Stravschi se numea și era un biet inginer care coordona lucrul la o mină de extracție a cărbunelui în pustirile îndepărtate ale Rusiei. Satul în care poposise în interes de serviciu era și el atât de bine adaptat acestei pustietăți, acestei gropi uitate de lume și de timp, încât lumea arhaică și supusă unor reguli ale pământului ce se transmisese din generație în generație, părea a fi plămădită din însăși țărâna aceea bătută de vânturi și ploi de mii și mii de ani.

Spirit muncitor, își luase munca în serios, iar cu timpul acea „cavernă preistorică”, cum îi plăcea să numească satul, părea că îl atrage, că aerul de aici este purificator și revigorant, că satul este un colț din vechiul rai pe care Dumnezeu îl ascundea de restul lumii, de restul ingraților; părea că-l ferea de suflul veninos al lumii civilizate.

Micuțul sat Mir, căci așa se numea, avea ceva din măreția trecutului glorios al Rusiei. Părea a fi o mărturie a vremurilor demult trecute. Poate că izolarea de lumea civilizată îl conservase în acest mod original. Oamenii păreau a fi una cu pământurile acestea aspre, dar ascunzătoare de mari bogății. Fețele bărbaților, acoperite de barbă deasă și lungă, capul încununat de plete bogate ce stăteau bine strânse sub căciulile de astrahan, privirea lor senină și străpungătoare încât ai fi zis că și secretele cerurilor se deschid în fața lor, vorba calmă și mereu plină de adevăr, trupul zvelt asemenea uriașilor copaci ce înfruntau vijelii atroce, toate îți impuneau un respect deosebit față de aceste făpturi tainice.

Așa cum spuneam, prietenul meu Dodo, curând prinse drag de viața aceasta patriarhală, de bucuriile pe care ți le aducea o viață simplă și liniștită. Ceea ce nu înțelegea și nu accepta încă, era obiceiul acestor oameni de a se închina în fața unei lespezi de cărbune, cioplită într-un mod ciudat, dar totuși obișnuită. În fiecare zi de duminică, după slujba religioasă, toți se așezau în genunchi și o

nouă slujbă reîncepea: cea în cinstea acelei lespezi de cărbune. Cântece, ofrande, rugăminți, toate urmau una după alta. Părea într-un fel că oamenii aceștia erau păgâni.

Stravschi, în primele săptămâni, nu dăduse mare importanță acestui fenomen. „A! O tradiție, un fleac!” își spunea la început. Odată cu trecerea timpului, cu împământenirea lui Dodo aici, lucrul acesta ce avea loc în fiecare săptămână și la care străinii erau rugați să părăsească biserița în care se ținea slujba, îl puse pe gânduri.

- Pavlo, zise el într-o zi, ce înseamnă toate slujbele acelea în fața bucății de cărbune?

Muncitorul căruia i se adresase Dodo, lăsă ușor ochii în pământ.

- Jupâne, zise el încet, este greu pentru un străin să înțeleagă așa ceva; mai bine renunțăm la acest subiect.

- Da, dar sunt curios ce reprezintă pentru voi cărbunele acela. Nu este o lespede de cărbune? N-am dreptate?

- Ba da, jupâne, aveți dreptate. Este o lespede de cărbune, dar vedeți dumneavoastră, nu este una ca oricare alta, este... este ceva mai special decât atât.

- Ce anume?

- Nu cred c-ar trebui să..., nu știu cum să vă spun, și Pavlo se uită în jurul lor să nu fie cineva care ar fi putut auzi spusele lui, după care, văzând o bucățică de-o șchioapă de cărbune, se aplecă și-o aruncă în depărtare, ca și cum s-ar fi temut și de ea. Vedeți dumneavoastră, aici, lumea are o legătură profundă cu natura din moși-strămoși. Noi, tineretul de astăzi, influențați de străini ca dumneavoastră, am început să cam uităm spusele, însă chiar dacă nu avem aceeași credință ca și bunicii noștri, asta nu înseamnă că nu respectăm tradițiile. Pentru ei, cei vârstnici, lespedeaa aceea de cărbune este sfântă; pe când pentru noi, cei tineri, ea nu este decât o mărturie a trecutului, a tradițiilor. Religia s-a transformat în tradiție.

Spunând acestea, tânărul Pavlo privea din când în când în jurul său, temându-se parcă să nu-i fie vorbele purtate de vânt spre urechile altuia.

- Cărbunele acela are o întreagă poveste și nu una obișnuită, ci una plină de minuni, de blesteme și câte altele. Mai bine, jupâne, să n-o aflați că vi se ridică păru-n cap, cu toate că nu-i decât o poveste

ca oricare alta. Mai bine n-o aflați.

- Nu, nu! Sunt curios să aflu. Spune, Pavlo, spune!

Tânărul înghiți o dată în sec, mai privi în spate, iar cu vocea moale începu să spună ceea ce avea de spus.

Într-o zi de 13 octombrie, o zi noroasă, cu tunete puternice aducătoare de furtună, îmi este adusă de poștaș o scrisoare. M-am uitat la ea și privirea mi s-a înseninat. Era de la vechiul meu prieten care îmi scria din acele ținuturi vitrege:

„Dragul meu camarad,

Încep aceste rânduri cu gândul de a-ți transmite cele mai sincere urări de sănătate și fericire de aici, din inima Rusiei. Știu că n-ai mai primit vești de la mine de peste două luni de zile, dar am fost extrem de ocupat. Compania a deschis o nouă exploatare minieră și eu am fost trimis să supraveghez ca lucrurile să meargă pe făgașul lor normal. Așa că iată-mă în pustiurile fără de sfârșit, într-un sat uitat de timp, într-o cavernă preistorică cu oameni pe măsură, însă foarte primitivi și de treabă. Îți zic că eu deja mă simt ca și cum m-aș fi născut aici. Lumea civilizată este o cutie plină cu omizi pe când aici, în caverna aceasta, pare că Dumnezeu a așezat o parte din raiul Său. Îți spune vechiul tău prieten că aici cunoști esența vieții, te descoperi pe tine și pe Dumnezeu. Însă, cred că ajunge cu atâta laudă și trebuie să trec la alte lucruri.

Extracția cărbunelui merge nesperat de bine. Oamenii din sat sunt extrem de pricepuți și de muncitori. Am pornit cu patru ramificații în muntele acesta imens de cărbune ce zace ascuns în adâncuri. Urmează să scriu directorului companiei și să obțin un credit mai mare pentru a angaja mai mulți oameni care să mai deschidă două ramificații. Dar iartă-mă că te plictisesc cu atâtea detalii tehnice, însă simt nevoia să-ți vorbesc ca atunci când vorbeam o noapte întreagă într-o cafenea amărâtă, înviorați de un păhărel de rom.

Ceea ce vreau să-ți zic, este că lumea de aici este ținută în niște legi ale pământului. Tineretul pare că a mai slăbit această funie ce-l leagă, însă bătrânii sunt adevărați frenetici, ca să zic așa, ai acestor

legi. A! Că era să uit! Să vezi, prietene, ciudățenia naibii. În biserica satului zace la loc de cinste o lespede de cărbune plină de tot felul de uleiuri și culori, încât te întrebi cât o fi stat acolo în bisericuță. Și să vezi cum în fiecare duminică se desfășoară un adevărat proces religios în cinstea bucății de cărbune. Dar să știi că pentru ei nu este o simplă bucățică de cărbune. Are o valoare pe care nu știu dacă ai ghici-o vreodată. Am smuls și eu povestea ei de la un tinerel, Pavlo. Dar de abia mi-a spus-o, săracul, și abia acum îi înțeleg teama ce-l domina. Dar a fost curajos, a înfrânt superstițiile și mi-a destăinuit secretul. Și cum știu că poveștile nu te plictisesc de fel, și pentru că am toată noaptea la dispoziție pentru a scrie, o să-ți mărturisesc și eu povestea asta stranie, împovărată de ani. Cred că suntem primii străini care o află după sute și sute de ani. Așa că voi începe să-ți spun ceea ce am aflat și eu de la tinerelul acela, Pavlo. Și cum vorbele lui mi-au rămas întipărite în minte, nu știu din ce cauză, cred că nu voi uita nici un detaliu.

Află, prietene, că povestea asta este blestemată la fel ca și satul acesta pe care ți l-am prezentat ca pe un colț de rai. Blestemul plutește peste tot: în mințile oamenilor, în pomi, în pietre, în apă. Este acolo, dar nu avem ochi să-l vedem. Nu putem decât să-l simțim cu spiritul. Blestemul acesta diavolesc este aici de vreo două sute de ani. A ieșit din gura unui... unui copil. Cred că acum vei râde și vei zice că pustietatea m-a tâmpit. Dar, prietene, copilul n-avea decât trei luni. Da, ai citit bine: trei luni. Îți vine să crezi? Nici mie, dar cu toate ciudățeniile ce se petrec aici cred că povestea nu este așa lipsită de sens. Și ca să revin la firul întâmplării, află că acum vreo două sute de ani, în micuțul sat de aici se întâmplau, după spusele lui Pavlo, niște lucruri abominabile. Erau cu toții păgâni, criminali! Da, dragul meu amic, erau niște criminali imputiți. Niște stricați pe care diavolul îi conducea. O dată la o lună ei ucideau un prunc. Nu conta dacă era al lor sau dacă era furat din satele vecine; sângele era important. Se hrăneau cu el, canaliile naibii! Dar cică, într-o toamnă târzie, cu natura cuprinsă de acea amorțeală specifică, la apusul soarelui, sosește în sat bătrânul preot al lor, criminalul cel mare, cu un prunc înfășurat într-o blană de oaie. Totul a fost pregătit pentru marea ceremonie a lor. Copilul scâncea ca toți dracii. Preotul

a ridicat cuțitul sacru deasupra copilului și o lovitură surdă a oprit scâncetele acelea. L-au ucis, despicându-l de sus în jos. Și cu barba plină de sânge proaspăt, râdea. Râdea! Nemernicul râdea ca un dement. Cică toată biserica răsună așa cum nu se mai auzise niciodată. Da, prietene, biserică ce mai există și astăzi și în care eu, ca tâmpitul, am intrat și m-am închinat la icoane. Am intrat în clădirea diavolului. Aceea, nici în vecii vecilor, nu va mai fi o biserică a Domnului. Ar trebui arsă.

Și după cum îți spuneam, preotul râdea cu sunete de animal, de țap, când afară s-a auzit un huruit, apoi altul mai puternic și mai aproape, până când masa pe care se afla copilul înjunghiat, a început să se clatine din răputeri. Toți au rămas împietriți. Masa a început să se oprească din vibrațiile ei la un moment dat. Atunci preotul a început să gesticuleze și să râdă și mai frenetic, pentru ca imediat fața să-i înghețe și să arate o mină speriată până-n adâncul oaselor. Și avea de ce să fie paralizat de frică, nenorocitul naibii. În fața lui, creatura aceea mică, cu mâțele scoase, cu pieptul deschis adânc de lama cuțitului, începuse să miște până într-acolo încât dădea din mâini și din picioare. Mulțimea, îngrozită, dădu să iasă afară pe ușa îngustă, însă ceva le blocase ieșirea căci ușa nu se clintea. Geamurile erau astupate de o negură de nepătruns. Biserica devenise asemenea unui cavou, devenise o închisoare. Copilul continua să miște, timp în care preotul, dezmoțit, încerca să-i liniștească pe semenii săi. Ca să-i asigure că totul este în regulă, preotul, cu o lovitură rapidă, despărți capul copilășului de trupul minuscul. Însă drăcia dracului, trupul încă mișca. Preotul urla cât îl țineau plămâni: „Am capul! Am capul!” timp în care mulțimea s-a întoars spre el. „E mort! S-a sfârșit. Am căpățâna lui!” și grămada de oameni s-a potolit din forfota aceea demonică.

În secundele acestea cât preotul țipa ca din gură de șarpe, din afară, un tunet puternic îi acoperi sunetul vocii. În partea dreaptă a camerei, un suflu puternic doborî lumânările, stingându-le. Semiîntunericul cuprinse camera strâmtă, spre groaza celor aflați înăuntru. Preotul continua să strige: „Am capul! Am capul! Am...” dar nu mai termină de spus cuvintele acelea obsedante pentru el, căci o umbră neagră, amețitoare, cu un vâjâit lugubru îl lovi puternic.

Țipetele începură și mai dureroase, și mai sfâșietoare decât înainte. Bărbați și femei urlau, se păruiau care mai de care, își sfâșiau hainele ca și cum ar fi fost posedați. Toate încercările lor de a ieși din biserică erau zadarnice. O forță nebănuită îi ținea închiși, fiind prizonieri ai propriilor fărădelegi. Panica generală era amplificată și mai mult de trupul preotului care rămăsese în picioare lângă masa de sacrificiu, ținând capul copilului în mâna dreaptă, însă fără a mai avea propriul cap pe umeri. Lama aceea întunecată, suierătoare, îi retezase capul care se rostogolise la un metru depărtare de trup, rămânând cu ochii deschiși și cu gura desfăcută, parcă vrând să-și termine propoziția: am capul.

Afară furtuna se întetea. Pomii se auzeau frângându-se sub biciuirile vântului care purtase în cârca să o grămadă de nori întunecați, însângerați. În biserică atmosfera era terifiantă. Groaza îi decima pe acei criminali însetați de sânge. Puținele lumânări ce mai rămăseseră, se stinseră curând și ele. Întunericul total domnea împrejur. Gemete, urlete, scâncete, voiau parcă să sfarme pereții pe care mâinile blestemaților închiși acolo nu reușiseră.

Toată noaptea nu fu altceva decât un calvar diavolesc. Spre dimineață zăceau pe jos trupuri sfârtecate, bucăți de corp omenesc aruncate ici-colo, oameni schilozi și cu mințile pierdute. Puțini erau cei care își păstraseră mințile în acel masacru despre care nici ei nu puteau povesti cum se desfășurase. În acel întuneric nu se văzuse nimic. Nu se auziseră decât urletele și lupta continuă ori cu vecinul, ori cu altă creatură. Nu se știa cine făcuse acel măcel: diavolul sau doar oamenii temători de întuneric și împinși de la spate de crimele lor.

Cert era că înspre dimineață totul se oprise. Toți zăceau pe jos, numai preotul decapitat continua să stea în picioare ținând strâns în mâna să capul micuțului sacrificat. Ferestrele erau libere, lumina trecând prin vitralii și răsfrângându-se în acea baltă de sânge. Cei rămași în viață se ridicară și priviră în jurul lor, apoi ochii li se opriră asupra preotului. Acesta era așa cum fusese la început, nimic nu-l atinsese, era neclintit. Dintr-o dată, un glas îi făcu să tresară pe cei rămași în viață: „Blestemaților! Sper că v-a ajuns ceea ce ați pățit.” Capul copilașului ținut de preot în mână, vorbise. „Ați ucis sute de

prunci iar acum mi-ați ucis și fiul, moștenitorul meu pământean. Nu știți cine sunt? Ei, bine, sunt cel care vă va urmări toată viața pe voi și pe urmașii voștri. Blestemul meu s-apese asupra voastră precum cărbunele. Cel care va părăsi satul acesta va fi înghițit de pământ, va fi făcut cărbune și ars de alții. Ați luat multe vieți omenești și acum o să plătiți. Și vorba mea, a lui Belgohnik, va pluti ca o sabie deasupra voastră. Mi-ați ucis pruncul, acum este rândul meu să mă răzbun. Să nu uitați vorbele unui bătrân puternic încă. Moartea va lua pe orișicare va îndrăzni să părăsească acest sat și deopotrivă pe cel ce va necinști rămășițele fiului meu, pruncul lui Belgohnik, mai marele vrăjitorilor pământului. Îl veți cinști în fiecare săptămână, în amintirea zilei în care l-ați ucis. De nu, luați aminte, că moartea zace deasupra voastră. Nu uitați asta în vecii vecilor! Ea va fi urmașul meu și va răzbuna orice încălcare a vorbelor unui tată rămas fără progenitura sa!”

Capul care vorbise luă foc și cu o repeziciune extraordinară flăcările urcară și cuprinsă tot trupul preotului care în câteva minute nu mai era decât o grămadă de scrum. Sătenii, încă buimăciți, amețiți de cele întâmplate, continuau să fie dominați de starea aceea profundă de șoc. Spre marea lor surpriză, trupul însângerat al copilului se transformase într-o lespede de cărbune.

De atunci, dragul meu camarad, oamenii aceia păgâni, doritori de sânge, au deveni ceea ce sunt astăzi: niște firi pașnice și primitoare. Poate blestemul îi apasă și le este frică să afle pe propria lor piele ce se va întâmpla. Asta este povestea pe care Pavlo a binevoit să mi-o spună cu oarecare teamă, dar curajos băiat, căci la sfârșit a adăugat cu o oarecare certitudine: „Vorbe. Tradiții. Puah! Timpul a îmbogățit o veche întâmplare. Bobul a devenit plantă și planta a făcut alte boabe. Asta e!”

Ce m-a pus pe gânduri e faptul că biserica mai păstrează și acum niște urme ciudate pe pereți, probabil lovituri de cuțit. Să fie oare semnele lăsate de cei care încercaseră să evadeze? Să fie pură coincidență? Dar cărbunele acela scobit într-un mod ciudat? Acum mi se pare și mie c-ar fi un prunc sfârtecat. Dragul meu prieten, îți mărturisesc cu neliniște că satul acesta nu este ca celelalte. După povestea asta ciudată parcă nu mai sunt același om.

Dar să lăsăm lucrurile acestea ciudate și să revenim la ale noastre. Sper că ție îți merg toate așa cum ai sperat. Ai scos de sub tipar cartea de care-mi vorbeai? Dacă da, atunci aștept un exemplar cu nerăbdare.

Aștept vești de la tine.

Cu drag, Dodo Stravschi.”

Rândurile acestea primite de la prietenul meu au avut și asupra mea o înrâurire oarecare. Poveste ciudată, n-am ce zice, dar în ea trebuia să fie și un sâmbure de adevăr. Este imposibil ca ea să se nască din nimic. Așa cum eu scriu aceste întâmplări și care peste sute de ani, dacă vor mai exista atunci, vor fi poate repovestite de oameni și îmbogățite, așa și întâmplarea petrecută acum două sute de ani în satul Mir, are o parte reală, adevărată. Ba este posibil să fie adevărată în întregime.

Imediat după scrisoarea aceasta am făcut câteva cercetări legate de numele amintit în scrisoare: Belgohnik. Imediat am scris prietenului meu împărtășindu-i descoperirile. Într-adevăr, numele de Belgohnik era amintit în câteva lucrări de specialitate ce analizau istoria din prisma influențelor religiilor. Belgohnik era descris oarecum ambiguu, autorii specificând că nu există destule informații pentru o analiză mai complexă. Din sumara prezentare aflu, cum mă așteptam de altfel, că respectivul fusese considerat drept unul dintre cei mai mari ocultiști ai lumii, el proclamându-se Mai Marele Vrăjitorilor. Detalii despre viață nu se cunosc. Ce se amintea era faptul că trăise în pustiurile Rusiei, departe de civilizație. Cu titlu de legendă era amintit faptul că Arhiepiscopul Moscovei ar fi primit frumos învelit într-o pânză țesută cu fir de aur, un cap uman, presupus a fi al unui preot, așa cum rezultă din cuvintele alăturate: *„Trăiesc departe de voi pentru că nelegiuirile voastre v-ar ucide. El a ales să mă înfrunte purtând la gât crucea Domnului vostru. A fost o nesăbuiță ce i-a fost fatală. Nu o faceți și voi.”* Textul era semnat de Belgohnik.

Altceva nu mai aflatam. I-am trimis de asemenea și un exemplar din noua mea carte - „Analiza personalității umane” - rugându-l să mă țină la curent cu cele ce se întâmplau acolo, în micuțul sat Mir.

N-am expediat bine scrisoarea, și mai mult ca sigur că nici nu ajunsese când am primit o nouă scrisoare de la Stravschi, lucru ce m-a neliniștit pentru că nu mă așteptam să primesc vești așa de repede.

„Îți scriu în grabă, dragul meu prieten, pentru că la noi lucrurile nu mai sunt așa cum trebuie. Ieri, tinerelul acela, Pavlo, a murit. O surprize de galerie. Ceilalți șapte oameni au reușit să se salveze, el nu. Am început căutările imediat. Echipa a lucrat o zi întreagă, iar noaptea, o a doua echipă. N-am găsit nimic. Căutările au fost întrerupte. O furtună groaznică s-a abătut asupra noastră. Am mai pierdut două galerii care acum zac sub ape.

În prima scrisoare nu ți-am mărturisit totul. Mi-era rușine de astfel de gânduri și oarecum, recunosc, teamă. Știi ce mi-a spus Pavlo la sfârșitul poveștii aceleia? Mi-a zis așa: „Jupâne, acum ești unul dintre noi. Vei fi legat pe vecie de acest sat, așa cum pomul este legat de semenii săi. Așa cum pomul nu poate părăsi pădurea decât doborât, la fel și dumneavoastră. Mă iertați că v-am zis așa ceva, dar trebuia să vă anunț. Acum, după cum spune tradiția, aveți asupra dumneavoastră păcatele străbunilor și blestemul.”

Da, prietene, exact așa mi-a spus. Ce crezi? Eu unul stau și nu mă mai recunosc. Moartea tânărului m-a răscolit profund. Voi scrie biroului central al companiei și voi cere mutarea în altă zonă. Simt că aici mă înghite cărbunele acesta blestemat.”

Rândurile acestea m-au neliniștit. Oare ce trebuia să fac? Peste o săptămână primesc din nou o scrisoare scurtă:

„Nenorocire mare! Pământul a mai înghițit trei oameni. Simt că lumea asta se năruie într-o râpă plină de cărbune. Ieri am visat capul copilului: îmi vorbea. Mă certa! Simt că nu mă pot controla. În sat, trei tineri au încercat să distrugă bucata de cărbune din biserică. Preotul i-a înjunghiat pe toți și alături de semenii săi a spoit bucata de cărbune cu sângele celor morți. Am încercat să ripostez, însă,

împreună cu amenințările lor, m-am mai ales și cu câteva lovituri. Sunt niște demoni, prietene. Sunt criminali împuțiți. Trupurile celor trei tineri au fost arse, făcute scrum. Diavolul zace în acești oameni. Cred că mă vrea și pe mine, dar încă îi rezist. Nu știu câtă vreme mai pot. Simt dorința de-i măcelări pe săteni, de a mușca din ei ca un animal, de a le bea sângele. Voi arde cărbunele-copil și pe săteni odată cu el. Prin foc voi alunga demonii de aici. Dacă nu fac acest lucru, știu că voi fi ca ei, voi fi al lui...

Sunt oare deja nebun? Prietene drag, spune-mi. Nu am cu cine vorbi aici, simt că-mi uit limba. Aici nu e decât graiul demonilor care începe să mă cucerească bucățică cu bucățică. Nu știu cât voi mai rezista. Sunt ca o cetate asediată zi și noapte. Simt că mă prăbușesc. Mă vor cuceri, dar eu nu voi lăsa să se întâmple asta. Mai bine moartea, dar știu că-i voi lua și pe ei.

Adio, drag prieten. Simt clipa cea mare aproape.”

Gândurile prietenului meu m-au înfiorat. Trebuia să plec spre el imediat. Eram sigur că este în primejdie. A doua zi eram în drum spre ținuturile acelea blestemate, părăsindu-mi căminul călduros.

Satul prezentat de amicul meu, la început, drept un colț de paradis, era acum cu totul altfel. Vremea rea, de toamnă mohorâtă, îl făcea să aibă un aspect sinistru. Pomii uscați, tremurând despuiați de frunze în bătaia vântului, cerul gri, adunându-și supărat norii, pământul aspru și neprimitor, străbătut ici colo de vârtejuri de praf, toate acestea întăreau ideea blestemului. Într-adevăr caverna preistorică era neprimitoare. Mie cel puțin mi-a dat fiori. De pe deal, drumul prăfuit ce ducea în sat, în mijlocul acelor persoane ciudate, mi se părea a fi un fluviu întunecat ce avea să mă poarte într-alte lumi. Am mai aruncat o privire asupra satului, cu căsuțele sale mici, tăcute, adunate în jurul bisericii într-un cerc, fixându-mi privirea pentru a reține această imagine ce-mi dădea fiori. Într-adevăr, pielea mi-a fost străbătută de un fior atunci când imaginea satului mi s-a arătat privirii. Am avut năucitoarea idee că intru într-o lume ireală, că las în spate tot ceea ce trăisem, simțisem, cunoscusem. Mă avântam în necunoscut, într-o lume a blestemelor și a demonilor; mă avântam în ținuturile blestemului lui Belgohnik.

L-am găsit pe prietenul meu pe șantier, în fața intrării în mină. Stătea jos. Mi s-a părut atât de schimbat...

- Doamne! Dodo, tu ești? Arăți jalnic.

El a ridicat fața palidă, cu ochii înconjurați de cearcăne uriașe.

- Camarade! A spus cu o voce uscată, la fel ca și fața lui de om mort.

- Prietene, ce naiba s-a întâmplat cu tine? Arăți ca toți dracii.

- Șșșt! Nu le pomeni numele. Ne pot auzi.

Remarca lui Stravschi m-a înspăimântat cumplit. Să-și fi pierdut mințile?

- Dodo...

- Șșșt! Vino. Aici nu suntem în siguranță.

Am părăsit șantierul și ne-am îndreptat spre deal, unde Stravschi își așezase cortul.

- De ce stai aici? Parcă erai cazat în sat la...

- Nu-mi pomeni de spurcății ăia. Vor muri cu toții! Sunt niște diavoli!

- Prietene, i-am zis eu, te simți bine? Mă îngrijorezi. Arăți atât de schimbat, de... arăți altfel, ciudat.

- Crezi că nu știu? și a privit la mine atât de întrebător și de sfredelitor încât am lăsat ochii pentru câteva secunde în jos. Crezi că nu-mi dau seama că nu mai sunt acel Dodo Stravschi cunoscut de toată lumea? Blestemul acestor ținuturi m-a schimbat, camarade. Am devenit asemenea lor... am devenit un însetat de sânge. Vreau să-i pedepsesc! Da!

Vorbele lui m-au înfiorat. Am încercat să schimb discuția.

- Și afacerea cum merge? Cred că șefii sunt foarte mulțumiți de tine.

- Afacerea? Dă-o dracului, s-a dus! Ieri, toate cele patru galerii s-au prăbușit. Au murit cu toții... Șaptesprezece oameni... ba nu...diavoli! Cărbunele i-a înghițit, i-a luat pe toți, dă-i dracu! N-a scăpat decât un blestemat de muncitor.

- Doamne dumnezeule! am afirmat, îngrozit de catastrofă, dar pe de altă parte și de răceala cu care prietenul meu vorbea despre moartea acelor oameni, văzând totul ca pe ceva firesc, ca pe ceva ce trebuia să se întâmple.

Simțeam în vorbele lui regretul că a scăpat și acel muncitor. L-ar fi dorit și pe el mort.

- Nemernicul a scăpat! continuă Stravschi. Spiritele cărbunelui l-au lăsat în viață ca să povestească, ca să fie mesagerul apocalipsei. Vor muri cu toții!

- Adică? am întrebat înmărmurit.

- Blestemul le va lua căpășunile ca și celui preot, îl știi, nu?

Am dat afirmativ din cap, timp în care Stravschi s-a ridicat pentru a-mi explica prin vorbe și mișcări dramatice ceea ce avea să se întâmple.

- Vor muri, blestemații! Le-a spus-o și nefericitul acela care a scăpat, Vladimir. Le-a povestit cum pereții galeriilor au început a vorbi, a râde, până s-au prăbușit peste ei. Numai el a scăpat. Cineva l-a tras afară. L-a purtat pe sus ca pe un bolovan. Și i-a spus: „Veți ajunge jos, la mine, cu tot ceea ce aveți. Satul este al meu.” De atunci, blestemații s-au închis în biserică. De o zi și jumătate, aproximativ jumătate din ei stau închiși în biserică și se roagă. Ceilalți, mai mult tineri, au vrut să plece din sat, dar n-au plecat. Eu am văzut. Hi! Hi! Hi! începu Stravschi să râdă ascutit. Eu știu, am văzut.

Comportarea vechiului meu amic mă înfiora. Era cu un picior în teritoriul nebuniei, iar cu celălalt în realitate. Am simțit groază și totodată milă pentru el.

- Ce știi? Ce-ai văzut? l-am întrebat aproape involuntar.

- Am văzut. Sunt morți cu toții! și Stravschi iar începu să râdă. Demonii cărbunelui i-au luat, i-au ucis. Am văzut! Am văzut cum i-au tras în pământ, mâini negre i-au rupt în bucăți. Pământul era un demon plin de gheare. l-a sfâșiat pe toți, i-a rupt, i-a tras în adâncuri. Am văzut totul la lumina lunii. Pământul era o baltă de sânge. Cretinii au hrănit solul cu trupul și sângele lor. Tâmpiții ceilalți stau în biserica lor pângărită și se închină la bucata de cărbune. Niște proști! O vor păți și ei, chiar mai urât decât ceilalți.

Astfel s-au scurs câteva ore în compania celui care trebuia să fie Dodo Stravschi, dar care părea a fi altcineva. Pe la orele cinci, înspre seară, am hotărât că ar fi bine ca eu să cobor în sat și să vorbesc cu cineva. Ceea ce-mi spunea vechiul meu prieten era de

necrezut. Știind din spusele lui că toți erau în biserică, m-am îndreptat într-acolo. Dodo, spre mulțumirea mea, se întinsese puțin și somnul pusese stăpânire pe el.

Am ajuns în fața bisericuței. Ușile erau închise. Sfinții pictați pe ziduri păreau a fi o gloată de oameni adunați la spectacol. Privirile lor pictate pe pereții crăpați ai edificiului, mi se părură suspecte. Nu mai văzusem așa ceva. La orizont se arătau nori și mai negri însoțiți de fulgere scurte. Dintr-o dată, sunetul trăznetului se auzi; ajunsese până la noi. Exact în același timp, din turnul bisericii, se auzi și sunetul clopotului o dată, o singură dată, apoi tăcere.

Am pus piciorul pe trepte. Minteă încerca să plăsmuiască câteva vorbe potrivite pe care trebuia să le adresez acelor necunoscuți. Simțeam în mine un fior, o neliniște. Era destul de ciudat tot ceea ce mi se întâmpla. Am trecut pe sub arcada de la intrare și am pătruns în holul mic de doi metri, cred, ce ducea la ușa de la intrare. Pe bolta mică a holului stătea pictat Mântuitorul care parcă zâmbea atât de dulce încât aveai impresia că ochii îi sunt vii și plini de lacrimi. Pe pereți erau scene din judecata de apoi. Erau terifiante, originale, macabre după părerea mea. Am pus mâna pe clanță. Am apăsat ușor dar nu s-a deschis. Am împins ușa, dar nimic.

- Alo! am strigat în timp ce-am bătut în ușă.

Nimeni nu mi-a răspuns. Și totuși știam că cineva era în biserică pentru că bătuse clopotul. Cerul s-a întunecat dintr-o dată. Un fulger puternic luminează împrejurimile acoperite de întuneric. Am ieșit din hol cu gândul de a mă îndrepta spre o fereastră. Picuri mici de ploaie îmi atinseră tâmplele răcorindu-mă. Apoi, cu o rapiditate extraordinară, grăunțele acestea mici de apă începură să cadă mai mari și mai mari, și din ce în ce mai repede. Solul aspru, uscat, înghițea lacom această apă venită din ceruri.

Începuse să toarne cu găleata când am ajuns în dreptul ferestrei. Fulgerele păreau a nu se mai opri. Am șters ușor geamul și am încercat să privesc înăuntru. La lumina palidă a lumânărilor, câteva zeci de oameni, bărbați, femei și copii, stăteau în genunchi. Am rămas așa captivat, în ploaie, continuând să privesc la masa aceea de oameni înfiorată de necunoscut. Un țipăt sfâșietor m-a făcut să

tresar. O femeie se ridicase în picioare țipând. Toți au privit înspre partea stângă a încăperii. Un întuneric adânc cuprinsese pereții stingând o parte din lumânările și făcliile îmbibate cu seu de oaie.

Speriați, s-au retras înspre peretele cu geamul la care stăteam eu. Un individ bărbos s-a ridicat și a fugit spre ușă. A împins, a lovit, a înjurat, însă, ca și mine, nu a reușit să o deschidă. Spaima îi cuprinsese pe toți. Un al doilea suflu a stins și restul lumânărilor, rămânând aprinsă doar făclia dinspre altar. Țipetele m-au înfiorat. Oamenii au început să urle că fiarele, să sară înspre ușă. Era cât pe aci să-mi sară inima din piept când la fereastră a răsărit dintr-o dată figura unei femei. Țipetele îi schimonosiseră fața într-un hal fără de hal. Această apariție m-a trezit. Ploaia continua să biciuiască pământul, de data aceasta îmbibat de atâta apă. Prin nămolul din jur am căutat un bolovan. L-am găsit și imediat am lovit cu el fereastra bisericii. Geamul a picat în zeci de bucăți cu un zgomot venit din adâncuri. Am întins mâna spre femeia aceea disperată, fără s-o ajung însă.

- Vino! Hai! am strigat.

Am realizat curând că sărmana nu mă vedea, nu distingea nimic. Între mine și ea era un alt geam pe care eu nu-l mai vedeam și nu puteam să-l sparg. Era o fereastră pe care cei închiși acolo trebuiau s-o spargă și să se elibereze.

Disperat, am fugit spre ușa de la intrare, însă lemnul masiv era o piedică veritabilă în fața mea. M-am uitat afară sperând că-mi va veni o idee salvatoare. Încercam să gândesc dar nu reușeam. Ploaia îmi ștergea totul din minte, mă dezbrăca de gânduri. Nu mai auzeam în minte decât biciuiala puternică a ploii și tunetele îngrozitoare. Apa pătrunsese în hol. Abia atunci, odată cu acea inundație, mi-am revenit.

- Am nevoie de un topor.

Am sărit afară în mocirla ce-mi ajungea la glezna piciorului și am pornit în fugă spre șantier. N-am făcut bine câțiva pași că m-am și ciocnit cu Stravschi.

- Drace, a zis el, ești nebun? Ce cauți aici? Vrei să te întâlnești cu moartea?

În mijlocul acestei furtuni îngrozitoare Stravschi părea și mai

ciudat, mai demonic.

- Oamenii! am spus eu aproape fără glas și am arătat mașinal spre biserică.

- Sunt morți! mi-a zis el. Vino!

M-a apucat de mână și m-a tras după el. Nu m-am împotrivit. Mă simțeam neputincios, pierdut în întuneric. Stravschi era călăuza mea. Fără el mă simțeam pierdut, înecat în mocirlă. Am ajuns pe deal la tabăra improvizată a prietenului meu. Cortul fusese scos din cuie și zăcea întins pe jos. Stravschi s-a lipit de trunchiul unui stejar bătrân și singuratic prin acele locuri.

- Pleacă de acolo! i-am strigat. Va fulgera în el.

Stravschi a venit la mine, m-a apucat de mână ca pe un copil și m-a tras după el.

- Fulgerele nu vor lovi decât acolo! și mi-a arătat cu mâna satul. Aici nu va pica niciunul, îți promit! a spus el calm și zâmbitor.

Ore întregi am stat lipiți de trunchiul rece al copacului. Dârdâiam din toate încheieturile. Mă simțeam cumplit. Stravschi nu se mișca deloc. Continua să privească în gol, înspre sat, încât aveai impresia că vede tot ce se întâmplă acolo. Mult după miezul nopții, furtuna aceea groaznică nu încetase ci devenise și mai înverșunată. Cerul era brăzdat de roiuri de fulgere iar tunetele nu mai încetau. Vântul năpraznic voia parcă să sfâșie bucată cu bucată tot ce întâlnea în cale. La adăpostul copacului care mai oprea din puterea vântului, simțeam cum trupul mi se prăbușește, se scufundă și devine țărână. Mă simțeam atât de slăbit.

- Privește! spuse Stravschi cu vocea răgușită și-mi arată înspre sat.

Grămezi de fulgere loveau pământul. Legiuni de astfel de luptători ai cerului luaseră cu asalt fortăreața umană. Era groaznic ceea ce mi se înfățișa privirilor. Am simțit o teamă cumplită și asemenea unui copil, am închis ochii. A fost o lașitate faptul că nu puteam privi ceea ce se întâmpla, că mă ascundeam ca un vierme în mocirla din jur. Nu caut nici o justificare pentru gestul meu. Îl recunosc. El îmi întărește acum sufletul, amintirile, durerea.

Stravschi ieșise de sub coroana copacului și țipa cât îl ținea gura. Mi-era imposibil să înțeleg ceva. Oboseala își spunea

cuvântul. Simțeam cum alunec spre tărmurile somnului, cum visele prind contur și mă învăluie în haina lor. Tărâmul odihnitor al somnului mă atrăgea ușor, ușor. Din partea mea nu era nici o împotrivire. Mă simțeam atât de ușor, de bine. Toate cele întâmplăte dispăreau încet din mintea obosită până când se stingeau de tot și altele se aprindeau în locul lor. Mintea îmi cutreiera pe un țărm însořit al Greciei. Mă aflam pe plajă într-o dimineață răcoroasă. Simțeam parfumul portocalilor. Briza mării mă învăluia și ea în visul meu. Marea s-a transformat într-o fecioară blondă cu brațele albe, spumoase, cu buze tremurând sub imperiul emoției. Veștmântul de mătase se lipea de trupu-i unduitor, răspândind miros de flori de portocal.

Eram noi doi pe un val imens, un platou... doar eu și fecioara cu chip de zeiță a apelor. Simțeam o bucurie imensă, o fericire ce nu poate fi descrisă în cuvinte. Fecioara mi-a surâs și mi-a întins mâna. Încet am ridicat și eu mâna și-am întins-o spre nimfa aceea, dar un zgomot puternic m-a cutremurat. Fecioara îmi stătea în față dar nu mai avea capul bălai pe umeri. Eram plin de sânge. Eram singur pe valul acela care curând se transformă într-o prăpastie adâncă. Portocalii prinseseră viață și-mi strigau „ucigașule” în timp ce eu mă prăbușeam pe spate având deasupra mea capul fecioarei blonde. Întreaga Grece se ridică împotriva mea cerând răzbunare. Și eu mă prăbușeam în adâncuri fără să pot scoate un cuvânt, fără să mă apăr. Simțeam sfârșitul și odată cu această presimțire groaza creștea. Simțeam că pic în prăpastie și în același timp că sunt încă în mare, că mă înec. Nu puteam respira, eram legat, mut... eram mort?

Stravschi mă zgudui puternic.

- Dar ți-ai găsit și tu moment să dormi, nu altceva! spuse el oarecum certăreț. Sunt morți cu toții! îmi spuse calm, fără nici un gest al feței.

Eu priveam la el buimăcit și speriat încă de coșmarul meu.

- Sunt morți. Acum ne va căuta și pe noi. Blestemul ne vrea și pe noi. O știu. Știu că nimeni nu trebuie să rămână în viață pe aceste pământuri. La dracu cu blestemul ăsta și cu toate. Noi vom trăi și vom batjocori aceste vorbe, nu?

- Da, am răspuns fără să fi înțeles ce-mi spusese.

Ploaia rece mă trezea încetul cu încetul. Îmi reveneam.

- Vino. Să mergem! îmi zise Stravschi.

Văzând că încă ezitam, se apropie de mine și mă privi drept în ochi:

- Camarade, îmi zise el, te-am dezamăgit eu vreodată? și-mi zâmbi în timp ce mă bătu ușor, prietenește pe umăr.

În acea clipă l-am redescoperit pe vechiul meu prieten. Era acolo, lângă mine. Acolo fusese întotdeauna, dar eu fusesem orb, nu-l văzusem. Era același om pe care îl știam dintotdeauna. Vorbele lui m-au readus pe pământ. Am înțeles că irealul este real ca și mine și amicul meu. Trăiam irealul chiar în clipa aceea și trebuia să-l înfrunt, să evaderez, să regăsesc lumea mea. Pentru asta trebuia însă să lupt.

- Mergem?

- Da! am răspuns eu hotărât, încurajat de faptul că știam că-l aveam din nou lângă mine pe camaradul meu de-o viață, Stravschi.

L-am urmat fără împotrivire. Alergam amândoi prin ploaia aceea groaznică. Fulgerele se opriseră. Mi-am dat seama că ne îndreptăm spre mină. Am ajuns la intrarea în galerie.

- Ne vom ascunde în ea, îmi zise Stravschi.

- Parcă ziceai că s-a prăbușit.

- Nu în întregime ci doar pereții din fund. Și știi de ce? Pentru că acolo se aflau blestemații aceia.

- Dar ce naiba căutăm noi aici? l-am întrebat curios peste măsură.

- Luptăm să supraviețuim. Blestemul ne urmărește și pe noi pentru că știm... și el nu poate ierta... el nu iartă pentru că este diavolul în persoană. Dar îl vom învinge. Și, ce este mai important, e că o să-l învingem la el acasă, și știi de ce? Pentru că eu sunt un drac și jumătate, pe când el e doar unul. Ha! ha! Ha!

Glumă sau nu, am râs și eu. Înarmați cu câte un târnăcop, am pătruns în galerie. Felinarele răspândeau pe pereții umezi o lumină palidă. Cu cât înaintam, cu atât nivelul apei creștea.

- Cred că la capăt galeriile sunt inundate, am spus eu.

Stravschi nu mi-a răspuns. Am continuat să înaintăm.

- Asta ne va ajuta, spuse el într-un târziu. Apa îi va încetini.

- Pe cine? Eu nici acum nu știu de cine fugim. Blestemul, oare, are picioare și ne aleargă?

- Camarade, el nu are, dar morții cărbunelui au!

Am vrut să întreb cine, dar am simțit că nu pot să vorbesc. După câteva secunde totul era normal.

- Cine? am zis eu cu teamă.

- Blestemații aceia de criminali sunt morți, sunt cărbune. Cu toții sunt cărbune: și cei din biserică și cei din mină morți aici în adâncuri. Dar cărbunele este al lui, al lui Belgohnik. Este armata lui. Pregătește-te, așadar, să vezi ce n-ai mai văzut.

Înaintasem destul de mult. Nivelul apei ne ajungea până la brâu. Dintr-o dată, Stravschi se opri.

- Ai auzit? mă întrebă el.

Sunetul se repetă.

- Da, am răspuns eu, e un amărât de câine rănit de furtună.

- Ai văzut tu vreun câine pe aici? Spune?

Urletul se repetă și mai puternic, dar de data aceasta i se mai alătură altele. Galerile vibrau sub imperiul acelor urlete înfiorătoare.

- Să ne grăbim, camarade! strigă spre mine Stravschi care începuse să se afunde în întunericul minei.

După câteva minute se opri și cercetă pereții, după care începuse să lovească cu târnăcopul într-un zid, făcând o gaură pe care o adânci cât crezu el de cuviință.

- Aici o să le-o coacem! strigă el.

Tot nu înțelegeam ce făcea. În clipa în care, din gentuța pe care o purtase cu grijă la el încă de când venisem eu, a scos două bucăți de dinamită înfășurate într-o pungă, abia atunci am avut o sclipire.

- Doar nu...?

- Ba da! spuse el binedispus. Îi vom închide așa cum și ceilalți sunt închiși la capătul minei.

- Și noi?

- Nu te teme. Fiecare galerie este prevăzută la mijloc cu câte un puț de siguranță. Al nostru este intact, m-am asigurat eu. Vom ieși pe acolo și vom astupa și intrarea în mină. Apoi totul se va sfârși. Vom fi liberi.

Între timp terminase de montat explozibilul. Cablul de detonare era legat la comutatorul portabil.

- Haide.

Am mai mers o bună bucată de drum, însă Stravschi, în clipa în care galeria cotea la stânga, se opri.

- Acum așteptăm.

O liniște terifiantă se așeză peste tot. Din când în când, câte o picătură se auzea cum se scurge în noianul acela negru de apă. În afară de șipotul acesta mărunț, doar respirațiile noastre se mai auzeau. Stravschi privea neclintit în întunericul galeriei înspre locul unde amplasase explozibilul. Privirea îi era calmă. Fața avea o expresie de om mulțumit. Părea atât de mulțumit încât aveai impresia că se află la el acasă, în fața șemineului, fumându-și liniștit trabucul. Calmul lui se revărsa și asupra mea, îmi mai distrugea din frica ce mă învăluisese.

- Ține! Îmi zise el dintr-o dată și îmi întinse detonatorul.

Cu lampa în mână începu să înainteze ușor înspre direcția explozibilului. Merse vreo zece metri și se opri. Își aplecă urechea deasupra apei care încă mai mișca agitată. Câteva secunde rămase așa deasupra apei negre de parcă iadul îi vorbea prin mocirla aceea. Nemulțumit introduse urechea în apă pentru a-i simți vibrațiile. La nici două-trei secunde, cu o mișcare de om electrocutat, Stravschi sări în sus. Nici dacă ar fi atins o plită încinsă poate că nu ar fi reacționat așa. Îngrozit, urlă spre mine.

- Detonează acum! Acum, la dracu! Detonează! Au venit pe sub apă.

În prima clipă am paralizat, dar această stare n-a durat decât o fracțiune de secundă. Cu o mișcare sigură am tras maneta detonatorului, am învârtit-o și am apăsat. O bubuitură puternică făcu să se cutremure întreaga galerie. Pereții se mișcau amenințători scuturându-și deasupra noastră praful și bucățile mici de pământ. Bârnelor scârțâiau îngrozitor, părând că se vor frânge. Un nor de praf inundă galeria. Glasul lui Stravschi străbătu acel infern:

- Fugi! Fugi, camarade!

Îmi era imposibil să fug. Prietenul meu rămăsese în urmă singur. Lampa nu i se mai vedea. Am alergat înspre el. Lumina străbătea greu prin praful din galerie.

- Prietene, unde ești? am urlat eu.

Înaintea mea, la câțiva metri, am distins o siluetă.

- Dodo, vino, hai! am strigat într-acolo.

Silueta înainta încetișor, alene, asemenea unui om rănit.

- Ești lovit?

- Nu! mi-a răspuns Dodo și mi-a pus mâna pe umăr.

Am tresărit îngrozitor. Mâna venise din spatele meu. Stravschi era în spatele meu și mă privea. Am întors capul spre el și apoi spre silueta pe care o văzusem mai înainte.

- Ai grijă, camarade, demonii sunt aici. Au reușit să treacă câțiva, nu știu câți. S-au strecurat pe sub apă ca broaștele.

Priveam înspăimântat spre el. Dintr-o dată la lumina lămpii văd cum Stravschi ridică târnăcopul și lovește pe lângă mine. Trupul hidos se prăbuși în apă.

- Drace, ai avut dreptate! am zis îngrozit și totodată fascinat.

Monstrul hidos, negricios ca un drac însă fără coarne și cu capul acoperit doar de o coajă, mai bine zis o carapace în formă de coif, cu ochii galbeni fosforescenți, mișca încă în apă în timp ce Stravschi ridică târnăcopul și-l lovi iar de câteva ori.

- Scârboșeniile astea ne vor ucide ele pe noi dacă nu ripostăm! îmi zise Stravschi.

Urlete groaznice acoperiră vocea amicului meu. Demonii urlau în toate chipurile ca și cum cineva ar fi turnat smoală încinsă pe ei. Stravschi îmi făcu semn și amândoi plecarăm alergând spre puțul prin care trebuia să ieșim iar la suprafață. O privire în spate și era de ajuns ca să îngheți de frică. Grămezi, roiuri de ochi fosforescenți ne urmăreau. Puțul era în fața noastră. Zece metri... cinci... doi... în sfârșit am atins prima treaptă a scării de fier.

- Urcă! îmi porunci Stravschi

Urcam repede. Simțeam cum pieptul este pe punctul de a-mi exploda. Eram asudat și sleit de puteri. Treptele de fier înfipite în perete îmi păreau a alcătui o treaptă a infinitului la capătul căreia trebuia să fie izbăvirea noastră.

În sfârșit ultima treaptă. Am scos capul afară, deasupra pământului. Aerul rece și umed m-a amețit.

- Continuă! îmi strigă Stravschi.

Amețit am ieșit la suprafață. Eram liberi.

- Dracii ăștia ne-au urmărit. Ia te uită cum urcă, împuțitii!

Stravschi scoase din gentuța lui o bucată de dinamită și îi mai scurtă fitilul. După câteva secunde fugeam amândoi în încercarea de a ne îndepărta cât mai mult de puțul acela. O bubuitură se făcu auzită și pământul vibră din adâncurile sale.

- Și acum? întreb eu.

- Acum, că am dat greș, mergem în vizuina dracilor... în sat.

Alergam amândoi răsuflând din greu. Ținta noastră era satul. Trebuia să ajungem acolo cu orice preț. În sfârșit, în această goană dementă, am avut o sclipire. Părea că gândurile lui Stravschi erau și ale mele. Înțelegeam ce căutam noi în sat. Gâfâind am zis:

- Cărbunele, nu-i așa?

- Da! mi-a zis Stravschi la fel de obosit.

Ne apropiam cu oarecare viteză de ceea ce, teoretic, era salvarea noastră. Alergam pe drumul pietruit, trecând printre casele părăsite, rămase pe veci în paragină, când un nechezat puternic și un huruit de roți ne ajunseră la urechi. Amândoi ne-am oprit răsuflând din greu. Pregătit de confruntare, fiind gata să lupt până la ultima răsuflare, am tras de la brâu cuțitul. Stravschi, însă a scos din geantă o dinamită.

- Ultima! a spus el încet, parcă dezamăgit.

Într-adevăr auzisem o trăsură. Acest lucru ni se adeveri în clipele următoare când trăsura luminată de două felinare se opri în fața noastră. Încordați așteptam, însă din trăsură coborî un ins.

- Stai! strigă Stravschi.

Necunoscutul se opri.

-Doamne, ce se întâmplă?

Stravschi privi spre el cercetându-l.

- Cine ești? îi zise Stravschi.

- Domnii mei, nu știu cu cine m-ați confundat, dar, vă rog, lăsați drăciile alea jos înainte să răniți pe cineva.

- Cine ești? strigă de data aceasta amicul meu.

- Alexander Milikov, delegat al Companiei de cărbune Kranz.

- Aha! Și ce-i cu dumneavoastră pe aceste meleaguri?

- În interes de serviciu. Îl caut pe domnul Stravschi. Știți cumva unde îl pot găsi? Doar ce-am sosit și văd că satul este pustiu la ora

aceasta. Deci, mă puteți ajuta, domnii mei?

- Cred că da! a spus Stravschi. Zici că-l cauți pe Stravschi, da?

- Da. Îl știți cumva?

- Oarecum. Domnul meu, îl aveți chiar acum în față.

Alexander Milikov, cum se recomandase necunoscutul, întinse bucuros mâna spre Stravschi și-l salută.

- Compania este mulțumită de munca dumneavoastră. V-a acceptat propunerea de extindere a afacerii. Creditul v-a fost acordat. Nu sunteți bucuros?

- Dă-o dracului de afacere. Toată s-a dus pe apa sâmbetei. E terminată, distrusă.

- Cum puteți spune așa ceva?

- Domnule Milikov, ascultați ce vă spun. Afacerea e moartă și la fel vom fi și noi dacă nu plecăm de aici.

Milikov era nedumerit. Îmi aducea aminte de mine în clipa în care intrasem în această lume ireală.

- Sper că putem folosi trăsura dumneavoastră.

- Desigur, desigur. Unde mergem?

- Încercăm să ne salvăm! spuse ușor Stravschi în timp ce urca pe bancheta trăsorii.

Stravschi a întors trăsura și am pornit cu toții spre mijlocul satului, spre centrul blestemului.

Biserica era complet distrusă. Razele lunii luminau puternic zidurile prăbușite. Tot edificiul părea că înfruntase un cutremur monstruos. Zidurile intraseră pe jumătate în pământ. Acoperișul distrus, făcut fărâme, fusese împrăștiat prin împrejurimi. Ce mai rămăsese în picioare din ziduri arăta înfiorător. Luna se arătase în toată splendoarea ei. Era perfect rotundă, era cum nu o mai văzusem niciodată. Lumina argintie se răsfrângea în bălțile ce acopereau pământul. După cum spuneam, zidurile picaseră. Din catapeteasmă rămăsese un sfert atârnat de ziduri. De asemenea, era intactă masa de piatră pe care zăcea la loc de cinste bucata aceea de cărbune blestemat

Trăsura se opri exact înaintea bisericii sau, mai bine zis, a ceea ce mai rămăsese din ea. Stravschi sări jos.

- Haideți, camarazii mei! spuse el.

Am pornit cu toții printre dărâmături îndreptându-ne spre altar. Eram față în față cu acel simbol al blestemului. Cărbunele stătea așezat pe masa de piatră, strălucind în bătaia lunii, părând a se răsfăța sub ochii noștri.

- Blestemul se va sfârși aici! am spus eu.

- Așa să fie, camarade!

- Blestem? a bolborosit Milikov. Domnii mei, ce s-a întâmplat aici?

- Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat. Acum, important este să se sfârșească.

- Să-l distrugem cât mai repede! și replica mi-a țâșnit singură, poate din dorința de a se sfârși totul cât mai repede.

Stravschi, fericit că are în față cheia blestemului, atinse ușor cu palma cărbunele.

- Unul ca oricare altul, dar îmbibat de blestem! concluzionează el. Cât să aibă, trei kilograme? Da..., și ridică ușor cărbunele în mâini cântărindu-l.

- Guuuaah!!! izbucni frenetic un urlat în spatele nostru.

Ne-am întors automat. Milikov a vrut să strige, dar cuvintele i s-au pierdut, mintea i s-a împotmolit. S-a dat mașinal în spate câțiva pași, dar, călcând greșit, și-a pierdut echilibrul. Cu o bubuitură surdă s-a prăbușit și a rămas jos, paralizat de frică.

În fața noastră, o întreagă ceată de monștri, cu carapacea lor hidoasă, cu trupul înfășurat într-o piele scârboasă, brună, plină de un fel de lichid vâcos, cu ghearele amenințătoare, stăteau cocoșați în timp ce unul dintre ei, ieșit înaintea, mârâia spre noi învârtind amenințător mâinile gheboase.

- Drace! înjură Stravschi.

Întorcându-se spre mine, îmi spuse:

- Scoate ușor, fără gesturi bruște, dinamita din geantă.

M-am apropiat ușor de el și am executat cerința. Monstrul ghebos părea și mai agitat. Sărea acum pe vârfurile picioarelor și fața îi era și mai schimonosită. În clipa în care am avut dinamita în mână, legată la comutator, m-am simțit mai sigur pe mine.

- Înapoi! urlă Stravschi și ridică amenințător bucata de cărbune spre gloata aceea.

Efectul a fost cel așteptat. Gloata se mișcă speriată în spate. Și

ghebosul acela amenințător, pe post de căpetenie, se potoli rămânând cocoșat pe loc. Stravschi reluă mișcarea și de data aceasta se retrase și acel curajos al degeneraților.

Stravschi le râdea în față acelor trimiși ai iadului. Monstrul acela ghebos continua să se agite și să urle înfiorător, incitându-i și pe ceilalți la revoltă.

- Și acum? îl întreb eu pe Stravschi.

- Vom încerca să ajungem la trăsură. Ridică-l pe Milikov și hai după mine.

Milikov zăcea întins pe spate, tremurând din toate oscioarele lui. Înaintam cu toții ușor, ocolind ființele acelea sau ce-or fi fost ele, Stravschi ridicând din când în când bucata sacră de cărbune spre gloata demonilor. Ajunseserăm aproape de trăsură. Calul nervos și speriat necheza săltând din picioare.

- Ai grijă să nu fugă calul! mi-a strigat Stravschi.

Milikov l-a apucat de hățuri încercând să-l mai liniștească. Gloata ne privea cu ochii ei aprinși în întunericul ce domnea pe pământ. Deasupra astrele ne vegheau.

Ghebosul acela, așa zisa căpetenie a gloatei, începu să înainteze spre Stravschi. Furia i se vedea în fiecare mișcare. Gura acoperită de spumă îi scotea la iveală nebunia, ferocitatea. Tocmai voiam să spun ceva, când monstrul sări o dată, apoi cu un urlat venit din adâncurile negre ale sale, se repezi spre Stravschi. Îl doborî pe spate. Cărbunele pică pe pământ. Gloata începu să urle agitându-se. Stravschi, cu obraji sfâșiați, plini de sânge, i se împotriva diavolului aceluia. Nebunia monstrului îi sporea acestuia forța. Încerca să-i sfâșie gâtul amicului meu, să-l muște, dorind cu tot înadinsul să-l ucidă. Stravschi însă se împotriva cât putea. Pe față plină de sânge îi curgeau acum balele monstrului. Cu o lovitură agilă, ghearele sfâșiară urechea dreaptă a oponentului său care, cuprins de spasmele durerii și oboselii, lăsă mâinile pe lângă el într-un gest de abandonare totală a luptei. Demonul urlă și se pregăti de lovitură. Însă urlatul lui a fost un foșnet pe lângă cel scos de mine. Mai cuprins de nebunie și furie decât monstrul acela ce stătea peste camaradul meu, m-am repezit înspre el cu pumnalul ridicat amenințător. Lama strălucitoare s-a înfipt exact în pieptul creaturii. O

ploaie de lovituri disperate au urmat după aceea. Vocea suferindă a lui Stravschi mă opri însă.

- Ajunge. Cred că e ca o sită, nu? zise el încercând să glumească în acele clipe.

Într-adevăr, creatura era făcută ferfeniță. L-am ridicat pe Stravschi și el mi-a făcut semn că se poate ține pe picioare. Cuprins încă de mânie, m-am aplecat și am luat bucata de cărbune de jos, ridicând-o amenințător și urlând ca un disperat, ca un animal după ce-și ucide rivalul. Gloata a mârâit, dar a rămas pe loc. Eram mulțumit de faptul că-i țineam supuși pe acești demoni.

- Bravo, bravo, camarade! zise Stravschi cu glas moale. Te-ai descurcat ca un luptător!

Stravschi, schilodit și acoperit de sânge, se apropie de mine și-mi luă cărbunele din brațe.

- Dinamita unde e?

O scăpasem pe jos, însă am adus-o repede. Stravschi o luă și o legă de cărbune, apoi luând comutatorul în mână se uită la cablul care mai rămăsese.

- Ascundeți calul după cavoul acela! și mi-l indică cu mâna.

Ne retrăseserăm după un amărât de cavou, distrus și el, lăsând cărbunele cu explozibil lângă demonul ucis de mine.

- Și aici se va sfârși totul! și Stravschi trase maneta în sus.

Gloata înaintase spre trupul celui mort și în special spre cărbunele sacru.

- Lasă-mă pe mine să-i spulber! am spus eu.

- Nu, camarade. Te-ai implicat destul, ai făcut tot ceea ce aveai de făcut. Acum drumurile noastre se despart. Eu am un drum, pe când tu ai un altul. E mai bine așa.

Atunci, cuvintele camaradului meu mi s-au părut de neînțeles. „Din cauza rănilor”, mi-am zis eu în gând. Însă mai târziu am înțeles ce spusese.

Stravschi, ridicat în picioare, zâmbind, a apăsat mânerul comutatorului. O explozie puternică a zguduit pământul și văzduhul. Creaturile au fost pulverizate în toate direcțiile. Cărbunele, nici nu mai merită vorbit; fusese transformat în praf, fusese spulberat.

Zorii unei noi zile începeau să se ivească. Lumina își arăta primele firisoare timide. În aer încă mai plutea mirosul de pucioasă.

- Blestemul a fost spulberat! spuse Stravschi. Nemernicii știau asta, dar n-au avut curajul să lupte. Unul n-a avut curaj să se sacrifice pentru ceilalți. Au așteptat, au așteptat, până ce moartea i-a luat pe toți. Proștii dracului! înjură Stravschi.

Soarele își arăta prima rază la orizont. Lumina își lua locul meritat. Întunericul se retrăgea ușor, așteptând să revină odată cu sosirea nopții.

Milikov era lângă calul său și-l mângâia ușor. Dintr-o dată, calul necheză puternic și începu să se agite. Toți priveam la el cu inimile bătând puternic. În acea clipă era un cor al inimilor, o bătaie, o teamă generală. Inimile se transformaseră într-un gong a cărui bătaie se amplifică făcând să se resimtă în tot trupul. Stravschi privi spre mine și mă bătui pe umăr.

- Camarade, trebuia să vină și momentul acesta. Știam. Tu, însă n-aveai de unde, pentru că nu ți-a spus nimeni. Mie mi-a zis tinerelul acela, Pavlo.

În timp ce Stravschi mă îngrozea cu vorbele sale, pământul începu să trepidez. Un sunet, un scâncet de durere se auzi dinspre dealul pe care se afla mina de cărbune.

- E vocea cărbunelui. Blestemul l-a părăsit! îmi spuse Stravschi. Camarade, adio și să nu mă uiți. Eu voi fi mereu aici! și își puse mâna pe inima mea care în clipa aceea bătea ca și când ar fi vrut să sară din piept. Adio! spuse Stravschi zâmbind și cu o ultimă strângere de mână mă lăsă pironit locului și începu să se retragă.

În clipa aceea, în timp ce se retrăgea cu fața spre mine, mi s-a părut că-l văd că pe un trimis al cerului, un semizeu. Lumina soarelui îl transforma, îl vedeam altfel. Poate durerea și neînțelegerea vorbelor lui mă făceau să-l văd aureolat de ceva divin.

Urletul acela dureros se oprise. Dinspre deal venea acum un nor întunecat, un nor făcut parcă din fum de cărbune. Da! Un nor de funingine venea înspre noi. Stravschi se depărta de noi, zâmbindu-mi.

Inima începu să-mi bată și mai tare. Priveam când la Stravschi, când la norul de funingine. Dintr-o dată, groaza m-a cuprins din

creștet până în tălpi. Înțelegeam ce-mi spusese mai înainte Stravschi. Înțelegeam acum, când îl vedeam depărtându-se de mine, când vedeam cum norul acela întunecat nu venea înspre noi ci înspre el, înspre camaradul meu. Realizam cuprins de o stare de amețeală, de durere, cum ei se apropie unul de altul într-o încheștare fatală.

- Prietene...! am strigat alergând spre el cu mâna întinsă într-un gest de a-l ajuta, de a-l prinde.

- Camarade...! a strigat Stravschi și a întins mâna spre mine.

Norul a ajuns înaintea mea. Am văzut atunci pentru ultima dată chipul lui Stravschi. Ochii plini de durere, vocea care striga „camarade”, mi-au rămas pe veci în memorie.

Fruntea lui Stravschi atinse țărâna umedă. Capul se închina chiar și în acea cădere, pământului din care fusese făcut. A urmat cu un sunet aproape imperceptibil și căderea trupului. Blestemul îi despărțise trupul de cap pentru vecie.

În nămolul acela, până mai înainte blestemat, zăcea vechiul meu prieten, Dodo Stravschi. Securea blestemului îl tăiașe și pe el, cel care avusese curajul să lupte pentru izbăvire.

În genunchi, cu mâinile aruncând nămolul în toate părțile, cu fața schimonosită de durere, cu mintea cuprinsă de nebunia acelor clipe, urlam, blestemam, plângeam. Da, îl plângeam pe cel mai bun prieten al meu. Blestemam că nu m-a lăsat să apăs eu comutatorul acela nenorocit, că nu știusem ce avea să se întâmple. Urlam pentru că nu m-a lăsat pe mine să mă duc în locul lui.

Simțeam că nămolul îmi încălzește fața, că mă arde. Am ridicat fața din nămolul în care zăceam și am văzut... Am văzut focul blestemului... Stravschi ardea.